

Kormányforgatókönyvek

Milyen kormányt szeretnének a választók 2018-ban?

Az Integrity Lab elemzése

Vezetői összefoglaló

A választók 16 százaléka örülne, ha 2018-ban a Fidesz újra kétharmadot kapna, 12 százalék pedig az egyszerű kormánytöbbséget tartaná a legjobb forgatókönyvnek. Gyurcsány Ferenc szerepe továbbra is megosztó, a szavazók 9 százaléka vele, 8 százaléka nélküle felálló baloldali ellenzéki kormányt szeretne látni egy év múlva. A megkérdezettek hetede viszont azt preferálná, ha a jövő tavaszi választások után senkinek nem lenne többsége a parlamentben. Az Integrity Lab legújabb országos reprezentatív közvélemény-kutatásában a lehetséges 2018-as kormányforgatókönyvek támogatását vizsgálta.

A kétharmad a Fidesz-szavazókat is megosztja

A fideszes szavazók fele kétharmados felhatalmazást, 30 százalékuk viszont csak egyszerű többséget szeretne pártjának 2018 után. 10 százalékuk pedig egyenesen valamilyen koalícióval járó forgatókönyvet támogatna – 5 százalék Fidesz-Jobbik koalíciót, 5 százalék pedig egyértelmű többség nélküli eredményt.

Gyurcsány – vele vagy nélküle?

A baloldali szavazókat továbbra is megosztja Gyurcsány Ferenc személye: az MSZP-ek bő harmada Gyurcsánnyal, szűk harmada pedig egy nélküle kormányzó koalíciónak örülne. A szocialista szavazók negyede nem is akar koalíciót, hanem egypárti MSZP-kormányt választana. A DK tábor nem meglepő módon egységesebb – tízből hét DK-s Gyurcsányt is a kormányban szeretné látni –, azonban a DK szavazók 19 százaléka elengedné a volt miniszterelnök ambícióit, és egy nélküle felálló koalíciót preferálna.

A leginkább megosztott az Együtt, Párbeszéd, Liberális szavazókból álló blokk: harmaduk nem is a valamelyik baloldali koalíciós változatnak, hanem egy világos többség nélküli eredménynek örülne 2018 tavaszán. Egy másik harmad a Gyurcsány nélküli koalíciót szeretné, míg ötödük a volt miniszterelnököt is bevinné.

Nem várható Jobbik-kormány

Egypárti Jobbik-kormányt a teljes népesség hét százaléka szeretne, ami alacsonyabb, mint a párt jelenlegi támogatottsága – még a Jobbik szavazóknak is csak 63 százaléka választotta ezt

a legkedveltebb opciónak. 11 százalékuk Fidesz-Jobbik koalíciót, 15 százalékuk egyértelmű többség nélküli parlamentet szeretne.

Távolságtartó LMP, Momentum

Az LMP és a Momentum szavazóinak harmada szintén azt preferálná, ha nem lenne világos kormánytöbbség, viszont egy részük – a Momentum esetén 37, az LMP-nél 23 százalék – egy Gyurcsány Ferenc nélküli baloldali koalíciós kormánynak örülne leginkább 2018 után.

Budapesten elsőprő baloldali főlény

A kutatáson erősen érződik az áprilisi tüntetéshullám hatása Budapesten: a fővárosban a Fidesz-kormány maradását csupán 14 százalék kívánja, míg az itt élők harmada valamelyik baloldali kormányváltó forgatókönyvet preferálja. Csak a Gyurcsány nélküli koalíciós kormányt önmagában többen, 17 százalék várja, míg további 14 százalék szeretné, ha az új ellenzéki kormány az ex-miniszterelnökkel állna fel. Budapesten lényegében csak a Fidesz kemény magja maradt, ugyanis a többi demográfiai csoporthoz képest itt a legmagasabb azok aránya, akik kifejezetten a teljes felhatalmazást jelentő kétharmados folytatást várják az egyszerű többséggel szemben.

Végzettségi lépcső

Alapvető különbséget mutat a végzettség szerinti bontás is: a diplomások szeretnék a legkevésbé, hogy a kormány a helyén maradjon és a legfeljebb 8 osztályt végzetek a leginkább. Utóbbiak ráadásul a vizsgált kategóriák közül a legmagasabb arányban (27 százalék) választották a kétharmados Fidesz-kormányt, míg a diplomásokra a leginkább jellemző, hogy a teljhatalmat nem adnák újra a kormánypárt kezébe.

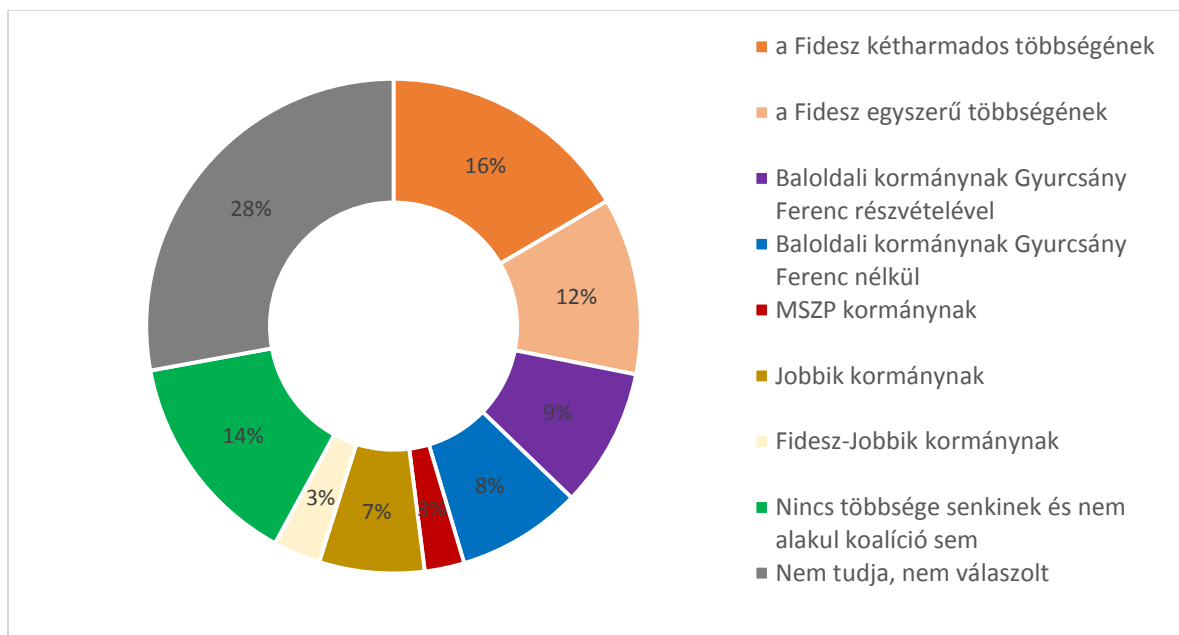
Generációs különbségek

A fiatalok mind a kormány maradását, mind a baloldali és jobboldali kormányváltást sokkal inkább elutasítják, mint az idősebbek: a 18-39 év közöttiek 22 százaléka azt szeretné, ha senkinek nem lenne többsége, ugyanez az arány a 40-59-es korcsoportban 12, míg 60 felett csak 7 százalék. A legidősebbek kormányválasztása idézi leginkább a 2010 előtti, kétpólusú időket: 33 százalékuk a fideszes folytatás, 31 százalékuk valamelyik baloldali kormányváltást szeretné a következő választás eredményeképp.

Kormányforgatókönyvek - Milyen kormányt szeretnének a választók 2018-ban?

Szűk egy évvel a választások előtt az Integrity Lab közvélemény-kutatással¹ vizsgálta, hogy a havi pártpreferenciákon túl milyen kormányt látnának szívesen a választók 2018 után. A szokásos kormányváltás-maradás dichotómián túl a Fidesz egyszerű és kétharmados többségét, különböző összetételű baloldali kormányokat, valamint többek között egy egyértelmű többség nélküli parlamenti forgatókönyvet is a választók elé tártunk.

Az eredmény alapján a választók hatoda örülne annak, ha a Fidesz újra kétharmados többséggel kormányozna a 2018-as választást követően, további 12 százalék pedig csak az egyszerű többséget preferálná. Összesen tehát a választókorú népesség 28 százaléka választott olyan forgatókönyvet, ami a jelenlegi kormány maradását jelentené – ez lényegében megegyezik a Fidesz szavazóinak arányával, a kormánynak tehát alig van tartaléka más pártok táborában vagy a bizonytalanok között.

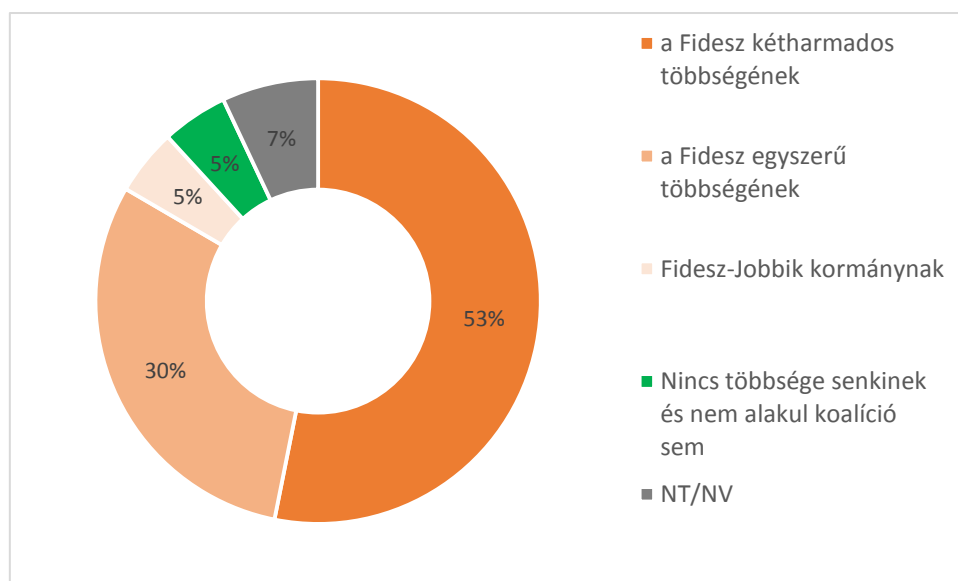
1. ábra: A 2018-as választásoknak többféle kimenetele lehet, különböző összetételű parlament és kormány alakulhat. Kérem, mondja meg, hogy az alábbiak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább?

¹ A reprezentatív közvélemény-kutatás 1000 fő telefonos megkérdezésével készült, az adatok nem, életkor és végzettség szerint reprezentatívak. A kutatás április 25-28 között zajlott.

A megkérdezettek ötöde a három baloldali-ellenzéki kormányösszetétel között választott, jól látszik azonban, hogy Gyurcsány Ferenc személye továbbra is erősen megosztó: 9 százalék a vele, 8 a nélküle felálló új kormányt preferálná. A szavazók 3 százaléka elzárkózott az ilyen koalícióktól és leginkább egy tisztán MSZP-s kormánynak örülne a leginkább.

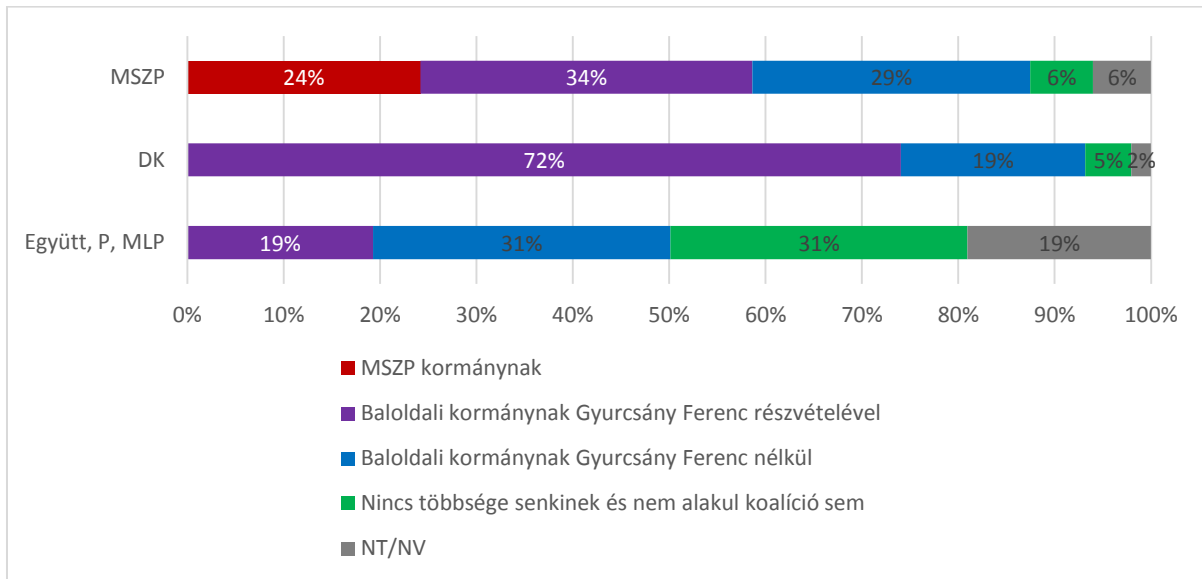
Újabban egyre több szó esik arról, milyen következményekkel járna, ha a következő választás eredményeképp semelyik politikai erőnek nem lenne többsége – és így esetleg folyamatos egyeztetési kényszer mellett tudnának kormányozni. Kutatásunk szerint a választók hetede ezt a felállást preferálná a vizsgált opciók közül.

Mindössze 7 százalék nyilatkozott úgy, hogy a legjobban a Jobbik kormányra kerülésének örülne, ami alacsonyabb arány, mint ahányan a pártot a szokásos pártpreferencia kérdés során megjelölték. Van viszont további három százalék, akik egy Fidesz-Jobbik koalíciót látnának szívesen az ország élén.

2. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Fidesz szavazók

A fideszesek maguk is megosztottak a kétharmados kormányzást illetően, ezzel magyarázható, hogy csak minden második kormánypárti szavazó örülne annak, ha ismét ilyen felhatalmazáshoz jutna a párt, harmaduk viszont csak egyszerű többséggel választaná újra. A tábor kis része – öt-öt százalék – örülne, ha a párt koalícióra kényszerülne, jelentsen ez egy Fidesz-Jobbik kormányt vagy azt, hogy nincs világos többség a parlamentben.

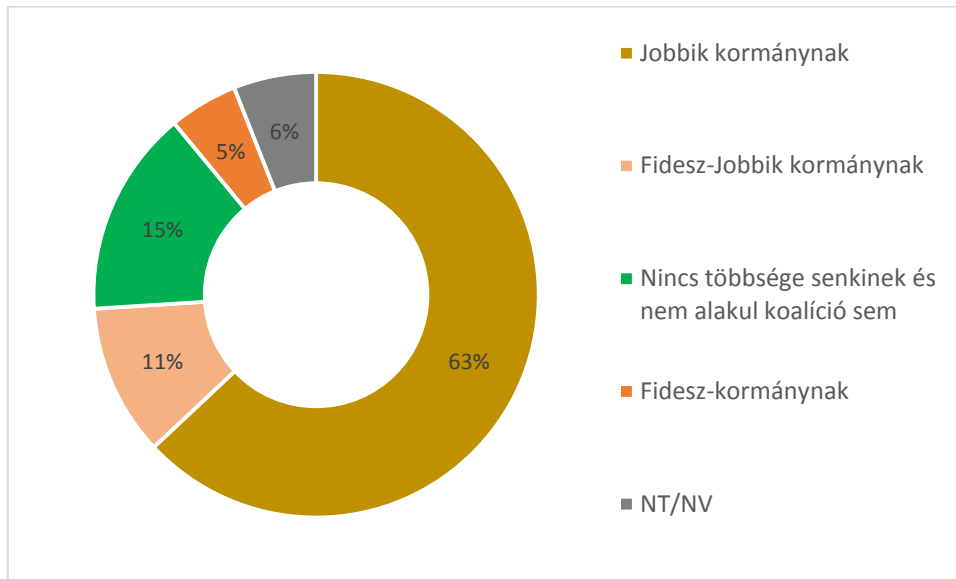

3. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Baloldali pártok szavazói

Év elején készült kutatásunkban² az indulási forgatókönyveken keresztül mutattuk be a baloldali pártok szavazótáborának különbözőségét és megosztottságát – a mostani, eredmény-szemléletű közvélemény-kutatás ismét megerősíti ezt az állapotot. Az MSZP szavazók negyede tisztán szocialista kormányt szeretne '18 után, míg bő harmaduk Gyurcsánnyal, szűk harmaduk pedig egy nélküle kormányzó koalíciónak örülne. A DK tábor nem meglepő módon egységesebb – tízből hét DK-s Gyurcsányt is a kormányban szeretné látni –, azonban a szavazók 19 százaléka elengedné a volt miniszterelnök ambícióit és egy nélküle felálló koalíciót preferálna.

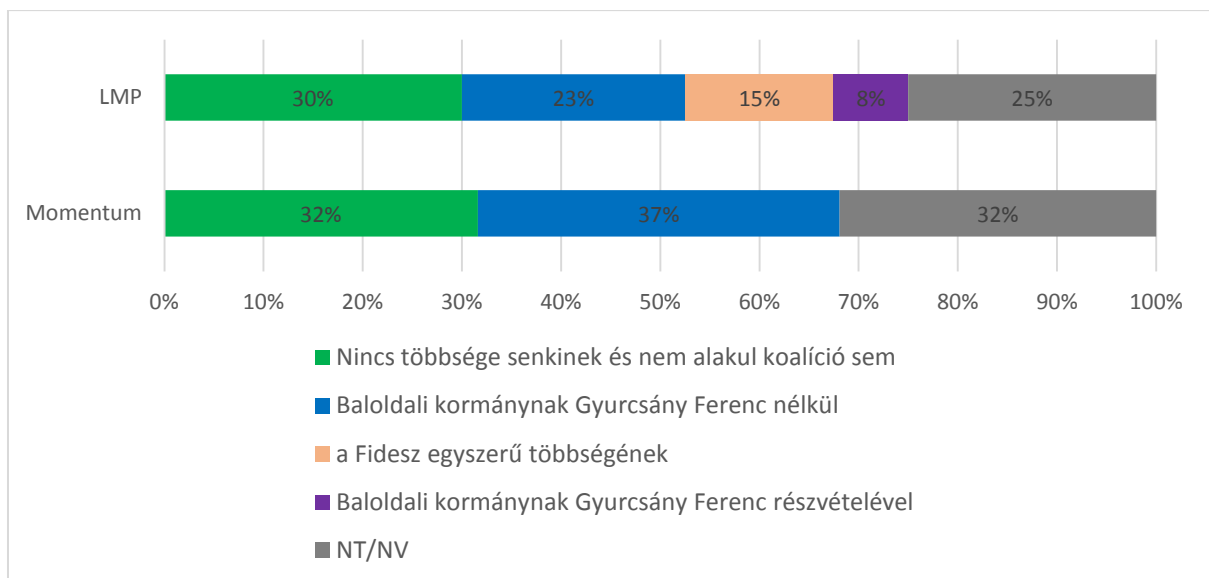
A leginkább megosztott az Együtt, Párbeszéd, Liberális szavazókból álló blokk, ami bizonyos értelemben komplementere a DK tábornak – épp 19 százalék jelölte meg a Gyurcsány Ferencet is számon tartó forgatókönyvet, ami azt is jelenti, hogy a kispártok döntően elkerülnék a volt miniszterelnökkel való együttműködést. Egyik harmaduk egy ilyen, Gyurcsány nélküli baloldali ellenzéki koalíciót, másik harmaduk pedig egy világos többség nélküli eredménynek örülne 2018 tavaszán.

² <http://integritylab.hu/2017/02/07/osszefogas-2018-az-ellenzeki-szavazok-a-politikusokkal-is-megosztottabbak/>

4. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Jobbik-szavazók

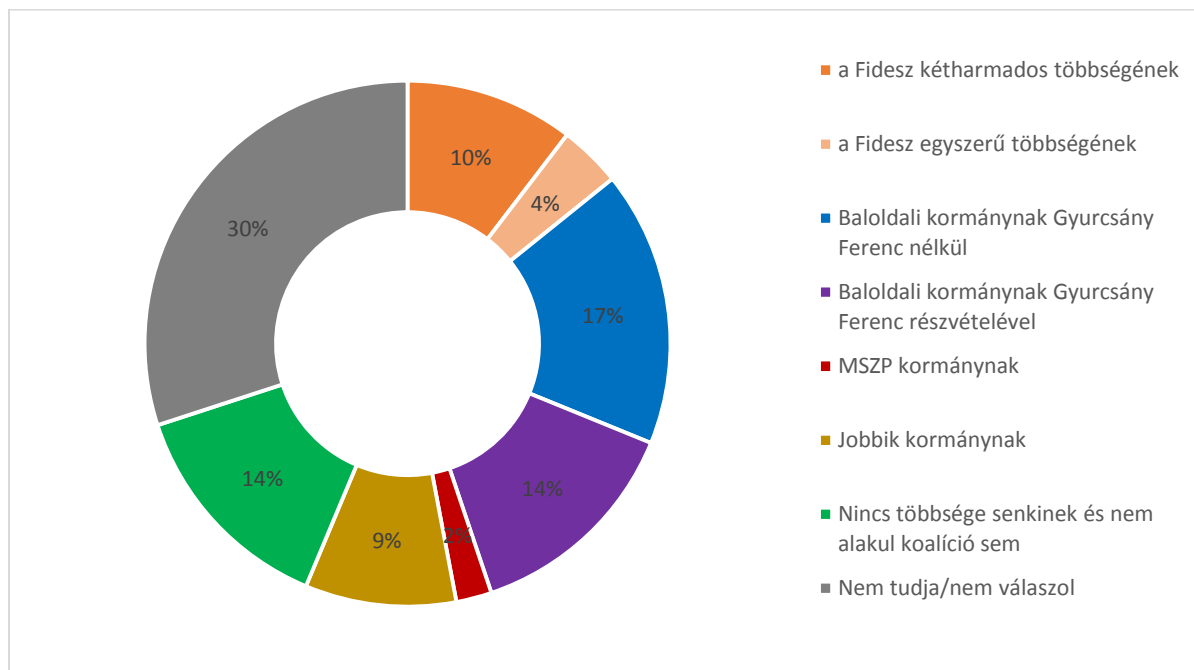
A Jobbik szavazóinak kétharmada választotta leginkább vágyott forgatókönyvnek az egypárti Jobbik-kormányt, tizedük egy Fidesz-Jobbik koalíciónak örülne leginkább, míg 15 százalék azt preferálná, ha senkinek sem lenne egyértelmű többsége. A Jobbik táborban tehát valamivel nagyobb azok aránya, akik koalíciót kötnének a másik jobboldali párttal, mint a Fidesz esetén.

5. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – LMP és Momentum szavazók

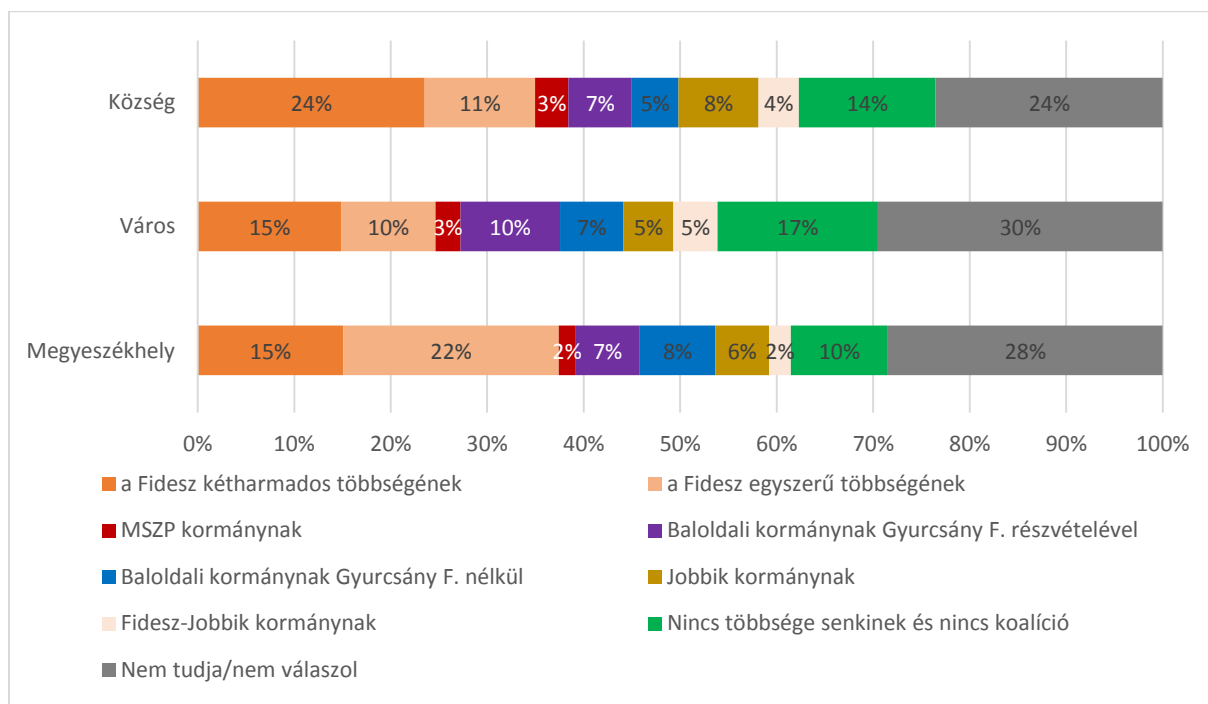
A minden együttműködéstől elzárkózó LMP és Momentum szavazóinak szűk harmada annak örülne leginkább, ha senkinek nem lenne többsége a parlamentben a következő választások után, azonban mindkét táborban jelen van egy számottevő csoport, amely nyitottabb a baloldali ellenzéki kormány iránt. A Momentum esetén 37 százalék egy Gyurcsány nélküli koalíciós kormányt akar – ugyanez az arány az LMP esetén 23 százalék. A zöldpárt esetén további 15 százalék a Fidesz egyszerű többségét, 8 százalék pedig egy Gyurcsánnyal felálló kormányt szeretne – ezzel az LMP a legheterogénebb tábor jelenleg.

A kutatáson erősen érződik az áprilisi tüntetéshullám hatása Budapesten: a fővárosban a Fidesz-kormány maradását csupán 14 százalék kívánja, míg az itt élők harmada valamelyik baloldali kormányváltó forgatókönyvet preferálja. A Gyurcsány nélküli koalíciós kormányt önmagában többen, 17 százalék várja, míg további 14 százalék szeretné, ha az új ellenzéki kormány az ex-miniszterelnökkel állna fel. A budapesti adatokból azt is valószínűsíthető lehet, hogy alapvetően a Fidesz kemény magja maradt, ugyanis a többi demográfiai csoporthoz képest itt a legmagasabb azok aránya, akik kifejezetten a teljes felhatalmazást jelentő kétharmados folytatást várják.

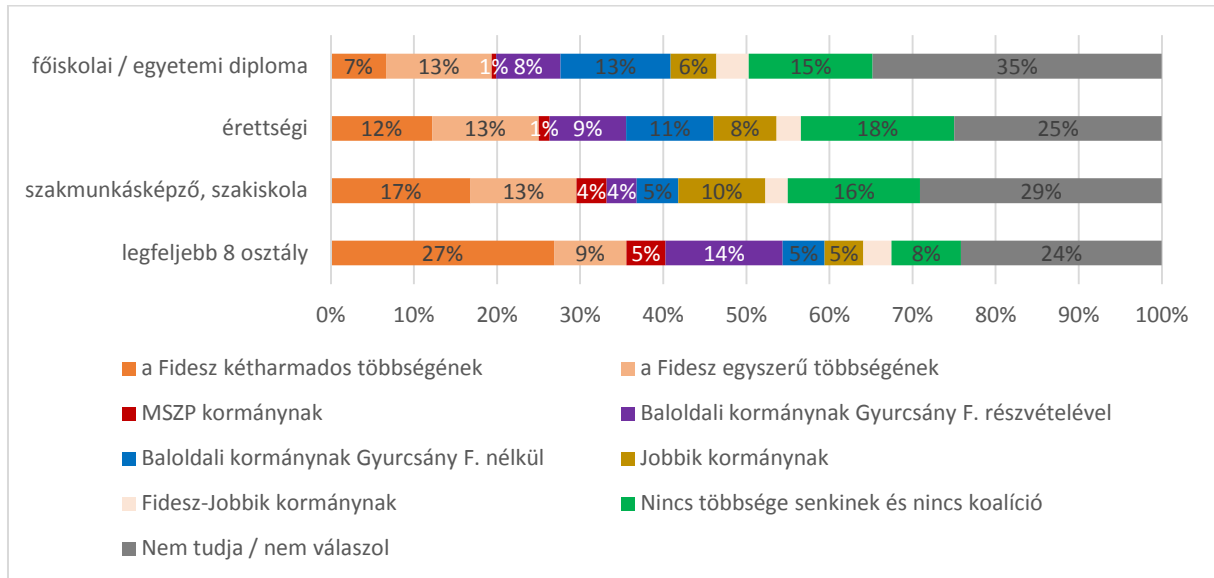
6. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Budapest

Az ország többi részén viszont megmaradt a Fidesz előnye: a községekben és megyei jogú városokban élők bő harmada, a vidéki városok lakóinak negyede preferálná, ha a kormány a helyén maradna. Előbbi két csoport ugyanakkor különbözik a felhatalmazás mértékében: a megyei jogú városok elsősorban az egyszerű többséget adnák meg, míg a községi szinten a legmagasabb a kétharmadra vágyók aránya – az itteniek negyede újra alkotmányozó többséget szavazna a Fidesznek. A különböző baloldali kormányok támogatottsága 15-19 százalékos, míg a többség nélküli parlamentet a vidéki városokban preferálták leginkább.

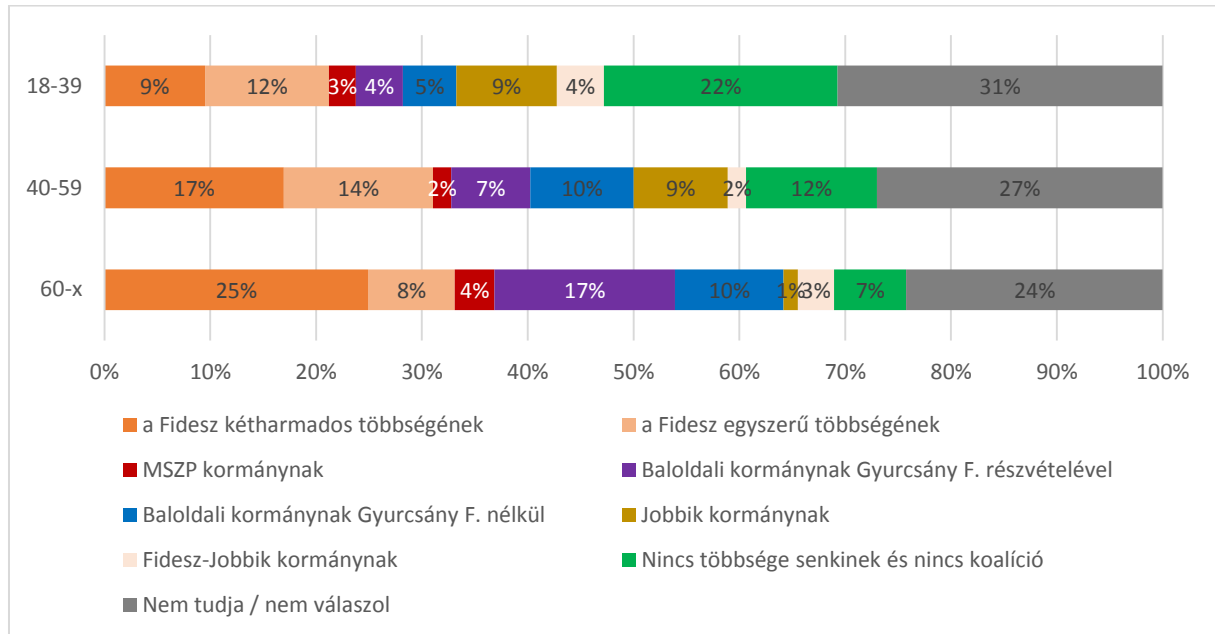
7. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Településtípus szerint

Alapvető különbséget mutat a végzettség szerinti bontás is: a diplomások szeretnék a legkevésbé, hogy a kormány a helyén maradjon, és a legfeljebb 8 osztályt végzettek a leginkább. Utóbbiak ráadásul a vizsgált kategóriák közül a legmagasabb arányban (27 százalék) választották a kétharmados Fidesz-kormányt, míg a diplomásokra a leginkább jellemző, hogy a teljhatalmat nem adnák újra a kormánypárt kezébe.

8. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Végzettség szerint

A Budapesten látottnál jóval kisebb mértékben, de a diplomások körében is azt láttuk, hogy a baloldali ellenzéki forgatókönyvet többen támogatják, mint a fideszes változatokat – az egyetemi vagy főiskolai végzettségűek körében ez az összesített arány 22 százalék. A három baloldali forgatókönyv támogatottsága is eltér a különböző végzettségi csoportokban: egyrészt a diplomások körében egyértelműen a Gyurcsány nélküli koalíció a vágyottabb – szemben azzal, amiben a volt kormányfő is benne van. Utóbbi elsősorban a legfeljebb 8 osztályt végzettek között a leginkább magas. Szintén ebben a csoportban a leginkább számottevő az a forgatókönyv (5 százalékkal), hogy az MSZP egyedül alkosson kormányt.

9. ábra: Kérem, mondja meg, hogy a felsoroltak közül Ön melyik eredménynek örülne a leginkább? – Életkor szerint

A fiatalok mind a kormány maradását, mind a baloldali és jobboldali kormányváltást sokkal inkább elutasítják, mint az idősebbek: a 18-39 év közöttiek 22 százaléka azt szeretné, ha senkinek nem lenne többsége, ugyanez az arány a 40-59-es korcsoportban 12, míg 60 felett csak 7 százalék. A legidősebbek kormányválasztása idézi leginkább a 2010 előtti, kétpólusú időket: 33 százalékuk a fideszes folytatás, 31 százalékuk valamelyik baloldali kormányváltást szeretné a következő választás eredményeképp. A 60 év felettek között igen magas a kétharmados Fidesz-kormányt akarók aránya (25 százalék), míg a balos forgatókönyvek közül ők egyértelműen a Gyurcsányos koalíciót preferálják a nélküle felállóval szemben, további 4 százalék viszont egypárti MSZP-kormányzásra vágyik.